TRINACRIA - PERE EL GRAN REY DE SICÍLIA

Autor:
Data de publicació: 20-11-2021

Antigament Sicilia, de forma triangular, va ser anomenada Trinacria pels primers grecs arribats a l'illa (siculos i sicanis) a causa dels seus tres extrems. La seva història segueix en part embolcallada en el misteri, o en tot cas en la indeterminació ja que se la denominació de Trinacria procedeix de la mitologia. En si, inicialment estava composta pel cap de Gorgone, els pèls del qual són serps entrellaçats amb espigues de blat, i des d'on irradien tres cames flexionades a l'altura del genoll. Les tres cames representen els tres extrems de l'illa del grec triskeles treis (tres) i akra (promontoris): i del llatí triquetra, tres cims.

Antigament Sicilia, de forma triangular, va ser anomenada Trinacria pels primers grecs arribats a l'illa (siculos i sicanis) a causa dels seus tres extrems. La seva història segueix en part embolcallada en el misteri, o en tot cas en la indeterminació ja que se la denominació de Trinacria procedeix de la mitologia. En si, inicialment estava composta pel cap de Gorgone, els pèls del qual són serps entrellaçats amb espigues de blat, i des d'on irradien tres cames flexionades a l'altura del genoll. Les tres cames representen els tres extrems de l'illa del grec triskeles treis (tres) i akra (promontoris): i del llatí triquetra, tres cims.

Els combatents espartans van incidir en els seus escuts una cama blanca doblegada a l'altura del genoll: símbol de força. Els normands, arribats a Sicília el 1072, "van exportar" el trinast a l'illa de Man, que la va elegir com a símbol en substitució d'un navili d'origen escandinau.

Les espigues de blat afegides pels romans, eren símbol de la fertilitat' de Sicília, anomenada de fet el graner del Mediterraneo.

En altres ocasions la Trinacria mostra el rostre d'una dona adornada amb dues ales, i les serps són substituïdes per les espigues de blat.

Un exemple de la rellevància simbòlica del trinasser en la història de Sicília, és que el 30 agost del 1302 es va dur a terme la constitució de l'illa al regne de Trinacria, després de la pau de Caltabellotta a la conclusió de la contesa entre els angioni i els sicilians aliats amb els aragonesos.

Homero ja cita en l'odissea a Sicília anomenant-la Thrinakie, i serà Dante Alighieri a la Divina Comèdia qui ja la mencioni com a Trinacria.

La Trinas, va ser adoptada el febrer del 2000 pel Parlament sicilià com a part integrant de la bandera siciliana, on ha estat col·locat al centre, entre el vermell i l'or de la bandera.

Bandera de Sicília

Regne de Nàpols o Regne de Sicília

A partir de la conquesta normanda el Regne de Nàpols no existia com a tal: era simplement la part continental del Regne de Sicília.

Això ve de l'època normanda:

1. Els normands creen el "Comtat de Sicília" (1071–1130)

Incloïa Sicília (l'illa), Malta i part de Calàbria.

Roger I governava tota Sicília, i la seva capital era Palerm.

La part continental (Calàbria i més tard Nàpols) depèn del mateix govern.

2. El 1130, Roger II unifica tots els territoris i crea el "Regne de Sicília"

El Regne de Sicília incloïa l'illa i el territori continental.

Per tant, Nàpols era Sicília continental, no un regne diferent.

3. La divisió arriba el 1282 amb la Guerra de les Vespres Sicilianes

Pere el Gran (Corona d'Aragó) conquereix Trinacria (Sicília insular).

Els angevins conserven la part continental, que era encara el Regne de Sicília, però governat des de Nàpols.

A partir d'aquí, un mateix regne queda dividit en dos governs:

Sicília insular (Trinacria) ? Aragó

Sicília continental ? Anjou (i més tard Nàpols)

4. Amb Alfons el Magnànim (s. XV)

Conquesta la part continental.

Per simplificar, comença a anomenar-la Regne de Nàpols, però jurídicament seguia essent el Regne de Sicília continental.

5. Per això, històricament:

El Regne de Nàpols és, en origen, el Regne de Sicília continental.

El nom “Nàpols” és tardà, i només és un renombrament polític.

La divisió original en dos regnes no la crea Carles III, sinó Pere el Gran el 1282.

Realitat rvisada
Jo penso que quan es diu que Carles III va crear el concepte de les Dues Sicílies, en realitat és una veritat a mitges, perquè el concepte de les Dues Sicílies no el va crear ell.

Concretament, molt abans, el 1282, Pere el Gran fou qui va separar Sicília en dues Sicílies en conquerir Trinacria durant la Guerra de les Vespres Sicilianes. Fins aquell moment no existien “dues Sicílies”: hi havia una única Sicília, que incloïa la part insular i la part continental.

La part continental, que més endavant —amb la conquesta d’Alfons el Magnànim— passaria a anomenar-se Regne de Nàpols, era en origen el Regne de Sicília.

Per tant, anomenar-ho “Dues Sicílies” és una mica arbitrari, perquè:

la Sicília insular es deia Trinacria des de la Magna Grècia,

i la Sicília continental era simplement la part peninsular del mateix regne.

Així doncs, es pot dir que Carles III va crear el títol nobiliari “Regne de les Dues Sicílies”, però de fet es tracta d’un regne de Sicília únic que es va dividir en dos arran de la guerra de Pere el Gran contra Carles d’Anjou.

Més endavant, amb la conquesta de Nàpols per part del Magnànim, es va començar a anomenar Nàpols allò que, de fet, era la Sicília continental.

Carles III la va reconquerir dels Àustries militarment, i després mitjançant les intrigues de la seva mare.

És el 1753, quan coronen Carles III Rei d’Espanya, que es crea la mal anomenada dinastia del “Regne de les Dues Sicílies”.

En realitat, la separació d’un únic Regne de Sicília del segle XIII en dos regnes —que després permetria anomenar-los “dues Sicílies” quan originàriament eren “una”— la va provocar Pere el Gran, no Carles III.

Regne de Nàpols o Regne de Sicília

El que avui anomenem Regne de Nàpols era, en origen, la part continental del Regne de Sicília.

1071–1130 (Normands)

Els normands conquereixen Sicília i creen el Comtat de Sicília, que inclou:

Sicília (l'illa)

Malta

Calàbria

Tot això era Sicília, no "Nàpols".

1130 (Roger II)

Unifica tots els territoris i crea el Regne de Sicília.

El regne inclou l'illa + la part continental.

Per tant, Nàpols = Sicília continental.

1282 (Vespres Sicilianes)

Pere el Gran divideix el regne en dos:

Trinacria (Sicília insular) ? Corona d'Aragó

Sicília continental ? Anjou

La part continental segueix essent legalment el Regne de Sicília, però governada des de Nàpols.

Segle XV (Alfons el Magnànim)

Conquesta la part continental.

Comença a dir-li Regne de Nàpols, però jurídicament encara és Sicília continental.

Segle XVIII (Carles III)

Recupera el territori als Àustries.

Formalitza el títol "Regne de les Dues Sicílies", però la divisió original és medieval, no borbònica.

Resum en una frase
Nàpols era el Regne de Sicília continental; després de la divisió del 1282 segueix sen Regne de Sicília
A partir de la conquesta del Magnànim es va començar a dir "Regne de Nàpols", però jurídicament seguia sent el Regne de Sicília.

Resum de la croada
1. Pere el Gran desembarca a Trapani (1282)
Després de les Vespres Sicilianes, els sicilians demanen ajuda a Pere el Gran per expulsar els francesos. Pere desembarca a Trapani, entra a Palerm i és reconegut com a rei de Sicília.

2. El Papa Martí IV excomunica Pere i "li treu la corona"
El Papa, francès, excomunica Pere i li retira oficialment la Corona d'Aragó. A partir d'aquell moment, Pere ja no és rei "legal" per a Roma.

3. El Papa ofereix la Corona d'Aragó al millor postor
Primer a Enric d'Anglaterra, després a Carles de Valois, fill del rei de França. Als arxius papals tu has trobat el títol CAROLUS ARAGONIS, que no surt a la historiografia oficial.

4. Per tant, NO és una "croada contra la Corona d'Aragó"
Perquè:

La Corona d'Aragó oficialment ja no era de Pere,

el Papa l'havia donat a Carles de Valois,

els aragonesos i Jaume de Mallorca es posen amb els francesos,

la guerra només té lloc a Catalunya.

Això vol dir que el nom correcte seria:

"Croada contra Catalunya"
No contra la Corona d'Aragó.

5. Pere el Gran derrota els francesos al Coll de Panissars
Allà mor Carles d'Anjou, i queda la frase famosa recollida per Desclot:

Vos sou lo rei del chapó i del vent

És la victòria catalana contra l'exèrcit francès i papal.

6. Mentrestant, Roger de Llúria arrasa la marina francesa

Conquesta Malta

Derrota els angevins a la batalla de Malta

Destrueix la flota francesa al golf de Nàpols

Captura el príncep Carles el Coix

És la superioritat naval catalana que manté Sicília.

7. La guerra continua entre Sicília (catalana) i Nàpols (angeví)
Després de la mort de Pere, el seu fill Frederic és proclamat rei de Sicília (Trinacria). El Papa dona la part continental a Carles d'Anjou (Nàpols). Això crea:

Regne de Sicília (Trinacria) ? català

Regne de Sicília continental (Nàpols) ? angeví

8. Pau de Caltabellotta (1302)
Es reconeix:

Frederic ? Rei de Sicília (Trinacria)

Carles ? Rei de Sicília continental (Nàpols)

Això és l'origen real de la divisió medieval que segles després es dirà "Dues Sicílies".

Resum en una sola frase
La croada no és contra la Corona d'Aragó, perquè el Papa ja l'havia donat a Carles de Valois; és una croada contra Catalunya, i Pere el Gran la guanya al Coll de Panissars mentre Roger de Llúria destrueix la marina francesa.